

อารี ราชสาร. (2555). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวยด้วยสองมือ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโนนหันวิทยายน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวยด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวยด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 3) ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวยด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 4) ประเมินผลการใช้และปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น โดยทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโนนหันวิทยายน จำนวน 33 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เป็นเวลา 40 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ประเด็นสนทนากลุ่ม แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร แบบทดสอบ แบบประเมินผลงาน ภาคปฏิบัติ แบบสอบถามความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่านักเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวยด้วยสองมือ เน้นรูปแบบของการพัฒนาการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยการออกแบบและพัฒนาบริเวณโรงเรียน มีครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญงานจัดสวนเข้ามาจัดการเรียนรู้และประเมินผล 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า หลักสูตรประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน หน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาหลักสูตรประกอบด้วย (1) ความรู้พื้นฐานการจัดสวน (2) การศึกษาการออกแบบจัดสวน (3) การออกแบบจัดสวน (4) การจัดตกแต่งสวน (5) การสรุปประเมินผลการจัดสวน จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการแก้ปัญหา การตรวจสอบประสิทธิภาพพบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนส่วนใหญ่สนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ และร่วมมือกันในการทำกิจกรรมกลุ่ม ออกแบบและการปฏิบัติงานจัดสวนได้ตามวัตถุประสงค์ 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดสวนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความสามารถในการจัดสวนอยู่ในระดับมากและมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

Aree Ratchasarn. (2012). **The Development of Local Curriculum “a Beautiful Garden with Two Hands” for Mattayomsuksa VI Students, Nonhan Wittayayon School.**

ABSTRACT

The purposes of this research was: 1) to study fundamental data to develop the local curriculum on the beautiful garden with two hands for Mattayomsuksa VI students, 2) to develop the local curriculum on the beautiful garden with two hands for Mattayomsuksa VI students, 3) to implement the local curriculum on the beautiful garden with two hands for Mattayomsuksa VI students and 4) to evaluate and improve the local curriculum. The target group of this study comprised of 33 Mattayomsuksa VI students at Nonhan Wittayayon School. of the first semester during the academic year 2555. For 40 hours. The instrument consisted of interview questionnaire focus group discussion test performance evaluation questionnaire. Data were analyzed by using percentage (%), (2) and standard deviation (S.D.) test (t-test) Dependent and content analysis. (Content Analysis).

The results of this research were: 1) The results of study of fundamental data indicated that: students and relevant persons want to develop the local curriculum on “a beautiful garden with two hands”. Stress pattern of learning from the environment around them. The design and development of the school. There are teachers and expert gardening in knowledge management and evaluation 2) The results of the local curriculum development indicated that the developed local curriculum consisted of the following elements: concept, principle, objective, course description, learning outcomes, subject, curriculum structure/studying time, unit, instruction guideline, learning activity, educational media and resource, learning evaluation and measurement, and lesson plan. The content of a local curriculum was separated into 5 units: 1) Basic knowledge of landscaping, 2) The concept of landscaping with local identity., 3) garden design, 4) The operations, landscaping and 5) The evaluation concluded landscaping. The main activity is used in the learning process, technique and group problem solving process. Performance inspection found that the course is suitable the consistency index (IOC) between 0.80-1.00 3) The results of the curriculum implementation indicated Found that most students are keen on learning. And to cooperate in doing group activities. Design and practice of gardening as objective 4) The results of the evaluation and curriculum improving indicated that the learning achievement of students after learning was higher than before learning with a different statistic at a significance level of .05. Students have the ability to gardening in high level. And the opinion on local curriculum in high level.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงจากนายประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนโนนหันวิทยายน นางประนอม สมแสน และนายเจริญชัย ล่ามสมบัติ รองผู้อำนวยการโรงเรียนโนนหันวิทยายน คอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 ท่าน ที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผศ.สนิท เหลืองบุตรนาค อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผู้ให้คำแนะนำด้านเนื้อหา และหลักสูตร ผศ.ดร.ณัฐพัชร์ อนันต์ธีระกุล หัวหน้ากลุ่มบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ให้คำแนะนำด้านงานวิจัย สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ผศ.ดร.เฉลิมศรี จอกทอง คณาจารย์ประจำคณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นายประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนโนนหันวิทยายน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผู้ให้คำแนะนำด้านงานวิจัย และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นางสุดา ม่วงทา ครูวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม จังหวัดขอนแก่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ผู้ให้คำแนะนำด้านหลักสูตรและเนื้อหา นายอดุลย์ บุญโนนแต่ ครู วิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านป่าว่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ผู้ให้คำแนะนำด้านหลักสูตรและเนื้อหา นางรุ่งทิพย์ พรหมหลวงศรี ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผู้ให้คำแนะนำด้านการวัดและประเมินผล และนางสาวเพ็ญภา แสงโสภา คณาจารย์กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ด้านหลักสูตรการสอนและภาษาไทย

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนโนนหันวิทยายน วิทยากร ท้องถิ่น ผู้รู้ในท้องถิ่น ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนา หลักสูตรและสละเวลาอันมีค่าถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน

ขอขอบพระคุณคณะครู ขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่กลม สุณาโท และทุกคนในครอบครัว โดยเฉพาะ นายขวัญชัย ราชสาร ที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ ช่วยเหลือในการทำงาน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่สนใจ โดยทั่วไป หากงานวิจัยนี้เกิด ประโยชน์และคุณค่า ผู้วิจัยขอมอบอุทิศให้กับคุณพ่อประพันธ์ สุณาโท ผู้ให้การอบรมสั่งสอนและเป็นแรงบันดาลใจในการทำงาน ขอมอบบูชาแม่ ผู้อบรมสั่งสอน และครู อาจารย์ผู้ประสิทธิ์ ประศาสตร์วิชาทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
คำถามการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และหลักสูตรสถานศึกษา	11
โรงเรียน โนนหันวิทยายน	
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร	19
หลักสูตรท้องถิ่น	46
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวน	52
บริบทของโรงเรียน โนนหันวิทยายน	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	57
กรอบแนวคิดการวิจัย	64

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	70
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร	77
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร	81
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้และปรับปรุงหลักสูตร	84
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	91
ผลการพัฒนาหลักสูตร	104
ผลการทดลองใช้หลักสูตร	112
ผลการประเมินผลการใช้และปรับปรุงหลักสูตร	122
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
วิธีดำเนินงานวิจัย	131
สรุปผลการวิจัย	132
อภิปรายผลการวิจัย	133
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	137
บรรณานุกรม	138
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	144
ภาคผนวก ข	156
ภาคผนวก ค	170
ภาคผนวก ง	264
ภาคผนวก จ	279
ภาคผนวก ฉ	294
ภาคผนวก ช	301
ประวัติย่อของผู้เขียนรายงาน	348

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	76
2	สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร	81
3	แบบแผนการวิจัย	82
4	สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร	84
5	วิเคราะห์ข้อสอบ	87
6	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร	92
7	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	95
8	จำนวนและร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตร	97
9	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม	99
10	วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และเวลาที่ใช้สอน	109
11	ผลการประเมินผลการเรียนรู้ เรื่อง สวนสวยด้วยสองมือ	124
12	ระดับความสามารถในการจัดสวน ของนักเรียนรายบุคคล	125
13	ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวยด้วยสองมือโดยรวมและรายด้าน	126
14	ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ด้านบรรยากาศในการเรียน โดยรวมและรายข้อ	127
15	ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการสอน โดยรวมและรายข้อ	128
16	ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยรวมและรายข้อ	129
17	ผู้ร่วมดำเนินการสนทนากลุ่ม วันที่ 31 มีนาคม 2555 ณ ห้องประชุมเล็ก โรงเรียนโนนหันวิทยายน เวลา 09.00-11.00 น.	169
18	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวยด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	280

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
19	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวายด้วยสองมือ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	281
20	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวายด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	282
21	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวายด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	284
22	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวายด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	286
23	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินผลงานภาคปฏิบัติ จากการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวายด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	289
24	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวายด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	291
25	การหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ	293
26	คะแนนทดสอบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง สวนสวายด้วยสองมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	295
27	คะแนนการประเมินความสามารถในการจัดสวน	298

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler Model)	31
2	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของโบแฮมปี	32
3	รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของโอลิวา	33
4	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สังก์ อุทรานันท์	38
5	ภาพแสดงวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ สังก์ อุทรานันท์	39
6	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่	41
7	กรอบแนวคิดของการวิจัย	69